

A photograph of a rock climber in a black jacket and light-colored pants, wearing a helmet and carrying a backpack, scaling a steep, reddish-brown rock face. The climber is positioned on the right side of the frame, with their body angled towards the left. Below the climber, a deep blue fjord stretches out, surrounded by steep, green mountains. The sky is filled with heavy, grey clouds. The image is split diagonally by a white line, with the bottom-left portion being solid white.

CMS Kluge

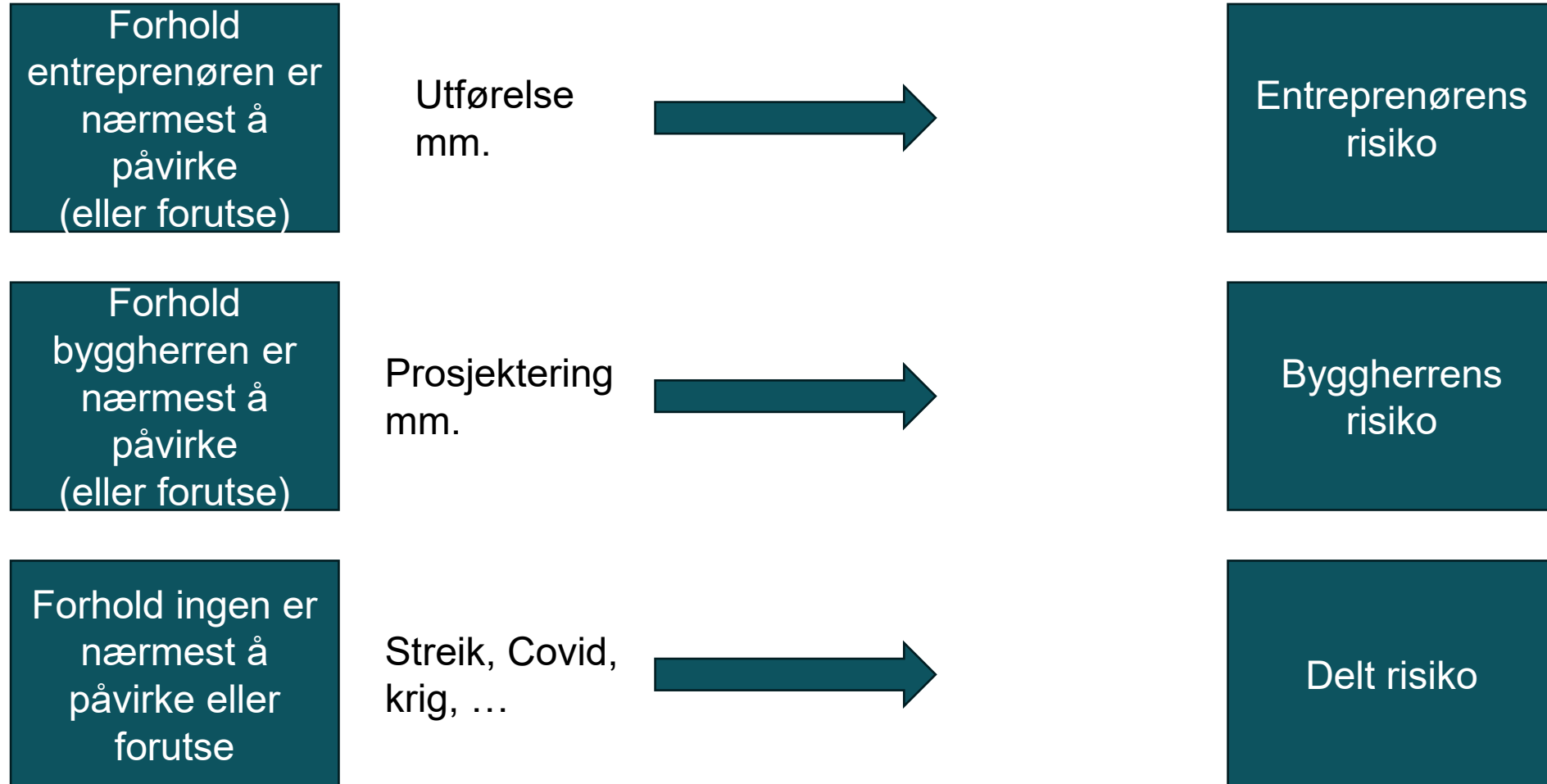
Risiko-overføring

Risikofordeling - funksjonsfordelingsprinsippet

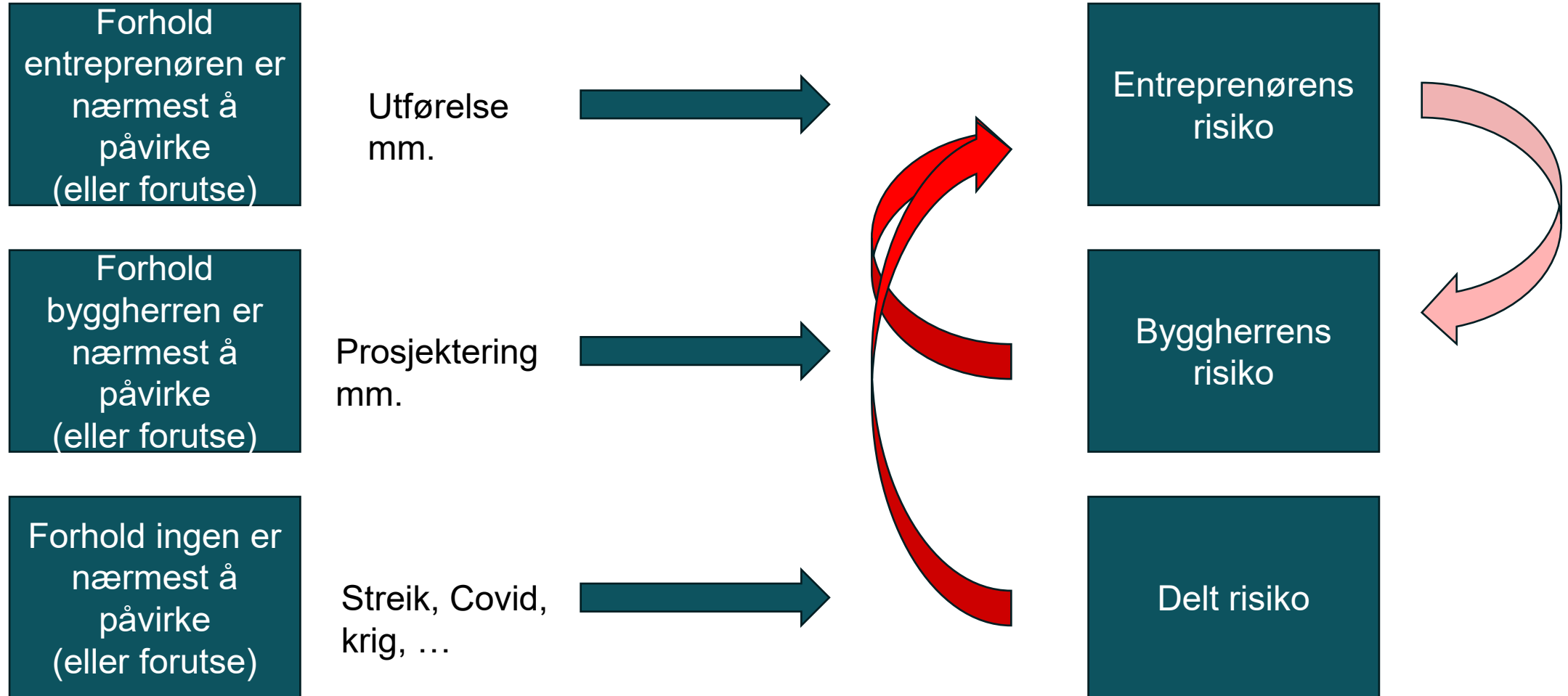
- «Det synes å være en almen regel at hver av partene har risikoen for svikt på eget funksjonsområde»
Hagstrøm 2011
- «Den som er nærmest til å påvirke risikoen, bør også bære den»

Funksjonsfordelingsprinsippet

Risikooverføring

Tese: de fleste større tvister oppstår i prosjekter der partene taper penger

- Dårligere diskusjonsklima
- Større kreativitet i kravene
- Vanskeligere å gi opp posisjoner – partene holder sterkere på tvilsomme posisjoner
- ...

Risiko-overføringer som tviste-drivere

Målet er ofte å
unngå
tilleggskrav, men..

Risiko-overføring
kan i seg selv
være
tvistefremmende

Uklare/skjulte
risiko-overføringer
kan forverre
problemet

Kan man reelt sett
prise denne type
risiko?

Hva ønsker vi at markedet skal konkurrere på?

- Kompetanse
- Effektivitet
- Løsningsforslag
- ... Eller å lene seg lengst ut av vinduet?

Løsningen

Klare
kontrakter

Som er
mulig å prise

**Følg
funksjonsfordelings-
prinsippet**

Standarden gir uttrykk for hva de overnevnte organisasjoner og institusjoner er blitt enige om.... **Det er de overnevnte organisasjoners forutsetning at standarden anvendes uten andre endringer eller avvik enn de standarden selv åpner for**, bortsett fra dem som er nødvendige på grunn av spesielle forhold ved det enkelte prosjekt.

Forord 8406

Risikooverføringer innarbeidet i NS kontraktene (NS 8407)

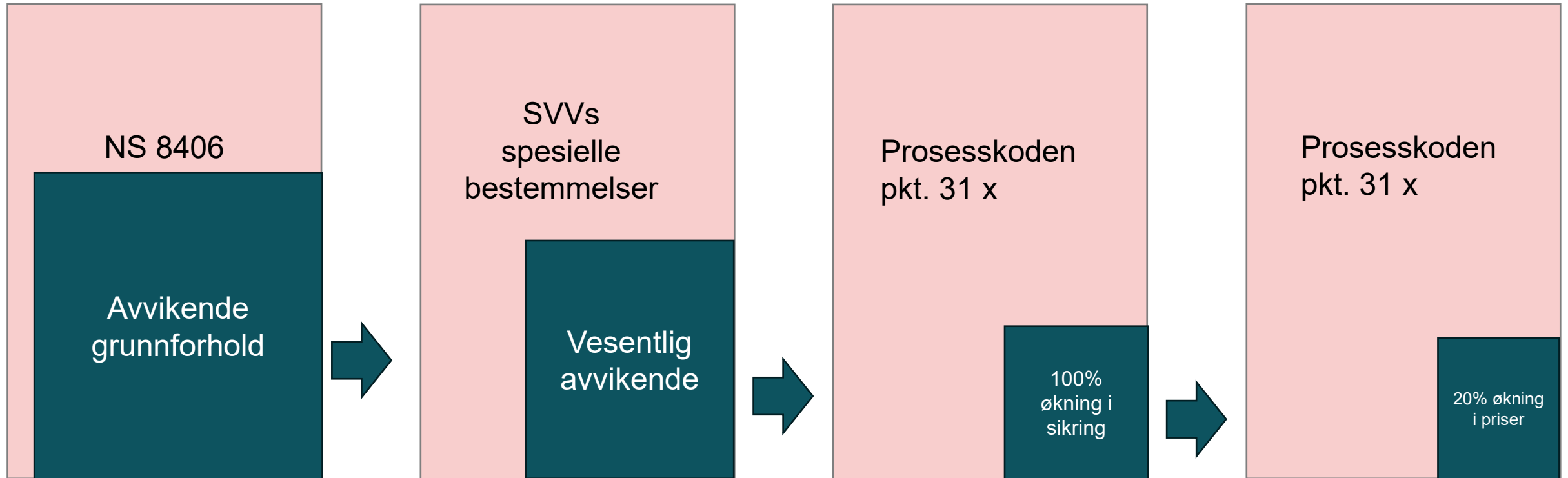
- Overføring av risiko for grunnforhold
 - Unntak for vesentlige avvik
 - Unntak for uriktige, mangelfulle, eller ufullstendige opplysninger
- Overføring av risiko for utført prosjektering
 - Overtar krav mot prosjekterende
 - Gjelder ikke risiko for uriktige opplysninger fra BH eller off. mynd.
 - Periode for gjennomgang av materialet
- «Er ikke annet avtalt...»
 - Avvikende dagmulktsatser
 - Ingen LPS
 - Påslag
 - Virkninger av tiltransport
 - Grense for endringspålegg
 - Frister for sluttoppstilling
 - Tvisteløsning

Risikooverføringer uten å bruke standardens ordninger

Eksempelet SVVs bestemmelser om grunnforhold

- «Byggherren har risikoen for at grunnforholdene er slik entreprenøren hadde grunn til å regne med ut fra kontrakten...» NS 8406 pkt. 18.1 (1) c
- «**Forrykkes forutsetningene for å benytte enhetsprisene, herunder som følge av omfanget...**, kan partene kreve at enhetsprisene justeres for de fordyrelser eller besparelser dette har medført» NS 8406 pkt. 22.2 (3)
- «Entreprenøren kan ikke påberope seg at de virkelige forholdene avviker fra det entreprenøren hadde grunn til å regne med mindre det foreligger **vesentlig avvik.**» SVVs spesielle kontraktsbestemmelser
- «**Enhetsprisene er faste selv om summen av de endelige mengder i kroner avviker fra summen av de oppgitte med inntil minus 50% og pluss 100%**» R761 pkt. 31 x)
- «**Det kan bare forhandles om nye enhetspriser innenfor et avvik på 20%**» R761 pkt. 31 x)

Grunnforholdsrisiko i SVVs kontrakter?

Kan dette prises?

Er spesielle bestemmelser tvistedrivende?

- Uklarhetsregelen og forfatterregelen
 - Skreddersøm gir større rom for feil og uklarheter
 - Skrives av ingeniører, tolkes av jurister
- Gjennomgang av 56 LMR-dommer fra de siste årene der det drøftes tolkningsuenigheter
- >80 % av tilfellene gjaldt uenighet om tolkning av spesielle bestemmelser

Twistereduksjon kan også oppnås med å være veldig vanskelig, men vil vi det?

- (d) **Voldgiftssted skal være Genève Kanton, Sveits**, voldgiftsspråket skal være engelsk og voldgiftsdommen skal være på engelsk. Ingen av partene skal begrenses i voldgiften hva gjelder fremleggelse av bevis eller anførsler.

Kontakter

Samuel Skrunes

Advokat/Partner

Bergen

T +47 93 22 77 78

E samuel.skrunes@cms-kluge.com

A person is rock climbing on a steep, reddish-brown cliff face. The climber is wearing a black jacket, light-colored pants, and a helmet. They are positioned on the left side of the frame, with their body angled towards the right. The background features a deep blue fjord, distant mountains, and a cloudy sky. The overall scene conveys a sense of adventure and risk.

CMS Kluge

Future Facing Law

CMS KUGO

ГЛАВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ
ПО ГОРОДСКОМУ УПРАВЛЕНИЮ

Your free online legal information service.

A subscription service for legal articles on a variety of topics delivered by email.

cms-lawnow.com

The information held in this publication is for general purposes and guidance only and does not purport to constitute legal or professional advice.

CMS LTF Limited (CMS LTF) is a company limited by guarantee incorporated in England & Wales (no. 15367752) whose registered office is at Cannon Place, 78 Cannon Street, London EC4N 6AF United Kingdom. CMS LTF coordinates the CMS organisation of independent law firms. CMS LTF provides no client services. Such services are solely provided by CMS LTF's member firms in their respective jurisdictions. CMS LTF and each of its member firms are separate and legally distinct entities, and no such entity has any authority to bind any other. CMS LTF and each member firm are liable only for their own acts or omissions and not those of each other. The brand name "CMS" and the term "firm" are used to refer to some or all of the member firms or their offices; details can be found under "legal information" in the footer of cms.law.

CMS locations:

Aberdeen, Abu Dhabi, Amsterdam, Antwerp, Barcelona, Beijing, Belgrade, Bergen, Berlin, Bogotá, Bratislava, Brisbane, Bristol, Brussels, Bucharest, Budapest, Casablanca, Cologne, Cúcuta, Dubai, Dublin, Duesseldorf, Edinburgh, Frankfurt, Funchal, Geneva, Glasgow, Gothenburg, Hamburg, Hong Kong, Istanbul, Johannesburg, Kyiv, Leipzig, Lima, Lisbon, Liverpool, Ljubljana, London, Luanda, Luxembourg, Lyon, Madrid, Manchester, Maputo, Mexico City, Milan, Mombasa, Monaco, Munich, Muscat, Nairobi, Oslo, Paris, Podgorica, Poznan, Prague, Reading, Rio de Janeiro, Riyadh, Rome, Santiago de Chile, São Paulo, Sarajevo, Shanghai, Sheffield, Singapore, Skopje, Sofia, Stavanger, Stockholm, Strasbourg, Stuttgart, Tel Aviv, Tirana, Vienna, Warsaw, Zagreb and Zurich.

Further information can be found at **cms.law**

Colours

100%	90%	80%	70%	60%	50%	40%	30%	20%	10%
13 / 83 / 95	37 / 101 / 111	61 / 118 / 127	86 / 135 / 143	110 / 152 / 159	134 / 169 / 175	158 / 186 / 191	182 / 204 / 207	207 / 221 / 223	231 / 238 / 239
0 / 122 / 53	25 / 135 / 73	51 / 149 / 93	77 / 162 / 114	102 / 175 / 134	128 / 189 / 154	153 / 202 / 174	179 / 215 / 194	204 / 228 / 215	230 / 242 / 235
135 / 182 / 36	147 / 189 / 58	159 / 197 / 80	171 / 204 / 102	183 / 211 / 124	195 / 219 / 146	207 / 226 / 167	219 / 233 / 189	231 / 240 / 211	243 / 248 / 233
251 / 186 / 0	251 / 193 / 25	252 / 200 / 51	252 / 207 / 77	253 / 214 / 102	253 / 221 / 128	253 / 227 / 153	254 / 234 / 179	254 / 241 / 204	255 / 248 / 230
236 / 102 / 2	238 / 118 / 27	240 / 133 / 53	242 / 148 / 78	244 / 163 / 103	246 / 179 / 129	247 / 194 / 154	249 / 209 / 179	251 / 224 / 204	253 / 240 / 230
228 / 0 / 57	231 / 25 / 77	234 / 51 / 97	236 / 77 / 116	239 / 102 / 136	242 / 128 / 156	244 / 153 / 176	247 / 179 / 196	250 / 204 / 215	252 / 230 / 235
229 / 0 / 113	232 / 25 / 128	235 / 51 / 142	237 / 77 / 156	240 / 102 / 170	242 / 128 / 184	245 / 153 / 198	247 / 179 / 213	250 / 204 / 227	252 / 230 / 241
66 / 35 / 115	85 / 57 / 129	104 / 79 / 143	123 / 101 / 157	142 / 123 / 171	161 / 145 / 185	179 / 167 / 199	198 / 189 / 213	217 / 211 / 227	236 / 233 / 241
0 / 77 / 144	25 / 95 / 155	51 / 113 / 166	77 / 130 / 177	102 / 148 / 188	128 / 166 / 200	153 / 184 / 211	179 / 202 / 222	204 / 219 / 233	230 / 237 / 244
0 / 118 / 143	25 / 132 / 154	51 / 145 / 165	77 / 159 / 177	102 / 173 / 188	128 / 187 / 199	153 / 200 / 210	179 / 214 / 221	204 / 228 / 233	230 / 241 / 244
17 / 177 / 232	41 / 185 / 234	65 / 193 / 237	88 / 200 / 239	112 / 208 / 241	136 / 216 / 244	160 / 224 / 246	184 / 232 / 248	207 / 239 / 250	231 / 247 / 253
0 / 0 / 0	25 / 25 / 25	51 / 51 / 51	77 / 77 / 77	102 / 102 / 102	128 / 128 / 128	153 / 153 / 153	179 / 179 / 179	204 / 204 / 204	230 / 230 / 230